

MÄNTYHARJU.

Nuorisopalvelut

TOIMINTASUUNNITELMA 2024

SISÄLLYS

1. Nuorisopalvelut.....	3
2. Yleinen nuorisotyö.....	3
2.1 Nuorisotilatyö.....	3
2.2 Harrastustoiminta.....	4
2.2.1 Musakellari.....	4
2.2.2 Askeleen Ateljee.....	4
2.2.3 Muu avoin toiminta.....	4
2.3 Koulunuorisotyö.....	5
2.4 Jalkautuva nuorisotyö.....	5
2.5 Nuorten kesätyöt.....	5
2.6 Yhteistyö.....	5
2.7 Kansainvälinen nuorisotyö.....	6
3. Etsivä nuorisotyö.....	6
3.1 Etsivän nuorisotyön arvot.....	6
3.2 Etsivän nuorisotyön tavoitteet.....	6
3.3 Etsivä nuorisotyö peruskoulussa.....	6
3.4 Etsivä nuorisotyö 16–29-vuotiaille.....	7
3.5 Seuranta.....	7
4. Nuorten Työpaja.....	8
4.1 Toimintaperiaate.....	8
4.2 Toimintamalli.....	8
4.3 Tavoite.....	8
4.4 Seuranta.....	9
5. Osallisuus ja vaikuttaminen.....	9
5.1 Nuorisovaltuusto.....	10
6. Ehkäisevä päihdetyö ja liikennekasvatus.....	10
6.1 Ehkäisevä päihdetyö.....	10
6.2 Liikenneturvallisuustyö.....	10
7. Hankeyhteistyö.....	10
8. Viestintä.....	11

1. NUORISOPALVELUT

Nuorisopalveluiden kohderyhmää ovat 9–29-vuotiaat nuoret. Nuorisopalveluiden tavoitteena on tarjota laaja-alaisesti avointa ja maksutonta toimintaa, ohjausta sekä neuvontaa. Läsä oleva aikuisuus on yksi nuorisotyön kulmakivistä, joten palvelumme jalkautuu myös paikkoihin, joissa nuoret ovat esim. koulu, sosiaalinen media, puistot ja uimarannat. Nuorisotyön tavoitteena on tukea nuoren kasvua ja kehitystä kokonaisvaltaisesti, sekä tukea nuoren osallisuutta niin omassa elämässään, kuin laajemminkin eri yhteisöissä. Kohtaamme kaikki nuoret kannustavasti ja yhdenvertaisesti. Tavoitteenamme on toimia omissa verkostoissamme siten, että nuorten ääni tulee kuuluviin. Nuorisopalveluiden tavoitteena on kyetä toimimaan joustavasti. Kohderyhmän tarpeisiin tai muuttuviin olosuhteisiin reagoidaan mahdollisimman nopeasti, olipa sitten kyse yksilölle räätälöidyistä palveluista tai laajemmasta palveluntarpeesta. Nuorisopalvelujen arvoissa korostuu yhdessä tekeminen toisia kunnioittavasti. Vuoden 2024 toiminnassa painottuvat ehkäisevä päihdetyö, monialainen yhteistyö ja nuorten osallisuuden ja toimijuuden edistäminen.

Tavoitteet vuodelle 2024:

1. *Koulunuorisotyön kehittäminen ja juurruttaminen.*
2. *Ehkäisevän päihdetyön vuosikello ja ehkäisevän päihdetyön tehostaminen*
3. *Etsivän nuorisotyön laatuksiteeristön käyttöönotto ja parityöskentelyn kehittäminen.*
4. *Nuorisotyön työturvallisuus ja käytäntöjen kehittäminen.*
5. *Jalkautuvan työn kehittäminen.*

Nuorisopalveluiden henkilöstö:

Kalle Hölttä (yleinen nuorisotyö, nuorisotilat, koulunuorisotyö)

Iiro Heikkilä (yleinen nuorisotyö, nuorisotilat, koulunuorisotyö)

Jonna Juhola (yleinen nuorisotyö, nuorisovaltuusto, koulunuorisotyö, nuorten kesätyöt ja -yrittäjyys)

Katri Karhula (etsivä nuorisotyö)

Vesa Karhula (nuorten työpaja)

2. YLEINEN NUORISOTYÖ

2.1 NUORISOTILATYÖ

Nuorisotila Askeleen tavoitteena on toimia nuorille heidän omana olohuoneenaan, josta jokaiselle löytyy mielekästä tekemistä. Nuorisotiloilta löytyy biljardi-, pingis-, ja pöytäjalkapallopöydät, tietokone, pelikonsolit, VR-lasit sekä lautapelejä. Nuorten toiveiden mukaisesti tilalla on mahdollista myös laittaa ruokaa tai leipoa sekä tehdä erilaisia kädentaiton projekteja. Tilojen yhteydessä toimii kioski, josta herkkujen lisäksi lapset ja nuoret voivat ostaa terveellistä välipalaa. Alakoululaisilla tätä varten on käytössä välipalapassi. Tavoitteena on laajentaa välipalapassia myös yläkoululaisille. Kioskissa lapsilla ja nuorilla on hyvä mahdollisuus harjoitella oman rahan käyttöä. Nuorisotila Askeleen käyttäjillä on mahdollisuus vaikuttaa Askeleen toimintoihin ja aukioloaikoihin, tavoitteena on nuorten näköinen tila. Palautetta kerätään nuorisotilan arjessa keskustellen, palautelaatikolla, sekä tulevaisuudessa tulemme hyödyntämään digitaalisia alustoja palautteen keräämiseen esim. Mentimeter.

Nuorisotilat ovat avoinna seuraavasti:

7 lk → ti ja ke 14:30-18:00, to 16:00-20:00, parillisten viikkojen pe 18:00-22:00

3 lk – 6 lk to 12:30-16:00

Aukioloajat voivat muuttua toimintavuoden aikana nuorilta tulevien toiveiden mukaan.

Nykyisen kaltaiset kävijämäärät kertovat palvelun toimivuudesta ja tavoitettavuudesta. Pyrimme säilyttämään kävijämäärät olemassa olevalla tasolla. Askeleella luodaan turvallisemman tilan periaatteet.

Viestinnässä käytämme sosiaalisen median kanavia, Wilmaa sekä perinteisiä tiedotuskanavia.

2.2 HARRASTUSTOIMINTA

Nuorisopalvelut järjestävät erilaista harrastustoimintaa nuorten esille nostamien toiveiden mukaisesti. Teemme nuorille kyselyitä harrastustoiveista ja hyödynnämme myös Harrastamisen Suomen mallin kartoituksia. Teemme tiivistä yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden sekä 3. sektorin toimijoiden kanssa, jotta nuoret saisivat harrastaa mahdollisimman monipuolisesti niin liikunta kuin kulttuuritoiminnan parissa.

2.2.1 MUSAKELLARI

Nuorisotilan yhteydestä löytyy nuorille suunnattu vapaa musiikin harrastetila. Tilasta löytyy bändin perussoittimet. Musakellarin tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen kokeilu- ja harrastusmahdollisuus. Nuorten keskuudesta on syntynyt useita kokoonpanoja. Musakellarin käyttöasteen kehitys on kasvava ja tavoitteenamme on pitää käyttöaste vähintään nykyisellä tasolla. Musakellarin tiloja käyttää nuorten omien kokoonpanojen lisäksi nuorten työpaja sekä kansalaisopiston bändikerhot.

Musakellari on käytössä vapaasti työpajan ja nuorisotilan aukioloaikoina. Muina aikoina nuoret sopivat käytöstä Kalle Höltän tai Iiro Heikkilän kanssa.

2.2.2 ASKELEEN ATELJEE

Nuorisotilan yhteydessä on nuorten ateljee. Ateljeesta löytyvät kaikki perinteiset kuvataiteeseen vaadittavat välineet, jotka ovat sovitusti kaikkien nuorten käytössä. Lisäksi ateljee tarjoaa tilat kansalaisopiston nuorten kuvataideseikkailulle. Ateljeessa voi tutustua myös itsenäisesti kuvataideharrastukseen.

Ateljee on nuorten työpajan ja nuorisotilan aukioloaikoina vapaasti käytettävissä. Muina aikoina nuoret sopivat käytöstä nuorisotyöntekijän kanssa.

2.2.3 MUU AVOIN TOIMINTA

Nuorisopalveluiden vuosikellossa ja toiminnassa näkyy erilaiset teemapäivät ja -viikot, kuten Halloween, Joulukin, Ystävänpäivä, ehkäisevän päihdetyön viikko, Vaikuta-päivä sekä koulujen loma-ajat. Talvisin järjestämme nuorten toiveiden mukaista matalan kynnyksen harrastustoimintaa mm. jääkiekkoa. Kesälomien aikana toimintamme siirtyy ulos. Nuorten toiveista järjestämme nuorille mielekästä toimintaa myös kesällä.

2.3 KOULUNUORISOTYÖ

Koulunuorisotyötä tehostettiin ja nuorisopalveluiden läsnäoloa koululla lisättiin huomattavasti syksyllä 2023. Tätä työtä jatketaan ja ylläpidetään sekä kehitetään toimivia käytäntöjä vuonna 2024. Mäntyharjun yhtenäiskoululla järjestetään nuorille ohjelmaa viikoittain erilaisten pelien ja kisailujen muodossa. Teemaviikkojen osalta toimintaa kohdennetaan aiheen mukaisesti (esim. ehkäisevä päihdetyöviikko). Tavoitteena on, että nuorisopalveluilta on turvallinen aikuinen paikalla koululla päivittäin, jolla on aikaa nuorten asioille. Koulunuorisotyössä otetaan huomioon esille nousevat haasteet, huolenaiheet ja nuorten toiveet.

Lisäksi koulunuorisotyössä painotetaan nuorten yrittäjyyskasvatukseen. Vauhdittamo-hankeen tavoitteena on juurruttaa nuorten yrittäjyyskasvatus osaksi oppilaitosten opetussuunnitelmia. Lukiolle kehitetään vuoden 2024 aikana Vauhdittamo –tila, jota hyödynnetään myös osana koulunuorisotyötä.

2.4 JALKAUTUVA NUORISOTYÖ

Jalkautuvan nuorisotyön malli luodaan yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kuten seurojen, seurakuntien, vanhempainyhdistyksen sekä muiden vapaaehtoisten kanssa vuoden 2024 aikana. Jalkautuva nuorisotyö on nuorten vapaa-ajalla tapahtuvaa kohtaavaa ja läsnä olevaa nuorisotyötä. Toimintaympäristöinä toimii nuorten vapaa-ajan viettopaikat kuten puistot, uimarannat sekä muut julkiset tilat. Toimintaa kohdennetaan ajankohtiin, jolloin nuoret kokoontuvat suurella joukolla viettämään aikaa yhdessä, kuten esimerkiksi koulujen päättäjäiset, vappu, koulujen alku sekä venetsialaiset.

2.5 NUORTEN KESÄTYÖT

Nuorisopalvelut koordinoivat kunnan tarjoamia nuorten kesätyöpaikkoja sekä kehittää Paras Kesätyö Ikinä-mallia. Vuonna 2024 Vauhdittamo-hankkeessa edistetään myös nuorten yrittäjyyttä osana nuorten kesätyömahdollisuuksia.

NuoriUra fest -tapahtuma järjestetään tammi-helmikuun vaihteessa. Tapahtuma kokoaa yhteen nuorten kesätyöntarjoajat, nuorten yrittäjyyttä tukevat toimijat, koulutusten tarjoajat, sekä nuorten hyvin vointia edistävät palvelut.

Nuorten kesätyötuki tulee hallintopalveluita ja kunnan kesätyöpaikkojen määrä määräytyy sen mukaisesti. Toteutamme kesätyöt Tutustu työelämään ja tienaa –periaatteiden mukaisesti.

Kunnan kesätyöpaikkojen painopiste on nuorissa, joilla ei vielä ole kesätyökokemusta. Pyrimme järjestelmään kaikille haastattelutilanteen, jotta kokemus työelämätaidoista karttuu.

2.6 YHTEISTYÖ

Nuorisopalveluilla on paljon yhteistyötahoja. Tiiviimmät yhteistyötahot ovat Mäntyharjun yhtenäiskoulu ja lukio. Nuorisopalvelut ovat mukana koulun arjessa mm. yhteisöllisen oppilashuollon, KiVa-toiminnan, nivelvaihteyöskentelyn sekä ryhmäytymisten kautta tukemassa lasten ja nuorten kasvua ja kiinnittymistä yhteisöön. Tavoitteena on tehdä tiivistä yhteistyötä koulun kanssa ja pyrkiä reagoimaan asioihin ja ilmiöihin, jotka ovat ajankohtaisia nuorten elämässä. Tarjoamme myös henkilökohtaista tukea, ohjausta ja neuvontaa. Yhtenäiskoulun oppilaat voivat hyödyntää askeleen tiloja.

Vuosittain nuorisopalveluiden toiminnassa on useita opiskelijoita toiselta- sekä kolmannelta asteelta, tätä kautta oppilaitosyhteistyö on aktiivista. Muita yhteistyötahoja ovat järjestöt, seurakunnat sekä erilaiset hankkeet.

2.7 KANSAINVÄLINEN NUORISOTYÖ

Mäntyharjun nuorisopalvelut ovat mukana Etelä-Savon nuorisotyöverkoston yhteishankkeessa (Nuorisotyöntekijöiden Liikkuvuus-hanke, jossa kehitetään kansainvälistä nuorisotyötä alueellamme. Tavoitteena on, että toukokuussa järjestettäisiin ensimmäiset KV-maistiaiset.

3. ETSIVÄ NUORISOTYÖ

Etsivän nuorisotyön tehtävä on varmistaa, että jokainen nuori saa kasvamiseen, itsenäistymiseen ja osallisuuteen tarvitsemansa tuen – että kenenkään ei tarvitse kasvaa ja selviytyä yksin. Etsivässä nuorisotyössä kohdataan alle 29-vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat arjessaan tukea sekä näkymiä tulevaisuuteen. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuun, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille (Nuorisolaki 1285/2016). Valtakunnallisen linjauksen mukaisesti etsivää nuorisotyötä toteutetaan pääsääntöisesti 15-28-vuotiaiden nuorten kanssa. Etsivää nuorisotyötä osarahoittaa aluehallintovirasto.

Etsivän nuorisotyön palvelut ovat tavoitettavissa arkisin 9-17 tai sopimuksen mukaan.

3.1 ETSIVÄN NUORISOTYÖN ARVOT

Etsivä nuorisotyö perustuu aina nuoren vapaaehtoisuuteen ja työ korostaa nuoren itsemääräämisoikeutta. Työtä toteutetaan luottamuksellisesti nuoren omista lähtökohdista käsin. Työssä korostuu rinnalla kulkeminen ja yhdessä tekeminen. Nuoren kuuleminen ja tasavertainen kohtaaminen ovat työn perusarvoja.

3.2 ETSIVÄN NUORISOTYÖN TAVOITTEET

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on kartoittaa nuoren tilanne kokonaisvaltaisesti ja etsiä sekä löytää oikeanlainen tuki kullekin yksilölle. Tuki voi muodostua vain etsivän nuorisotyön tuesta, mutta usein nuori tarvitsee ympärilleen myös laajempaa tukiverkostoa. Etsivän nuorisotyön tavoitteena usein onkin koota nuorelle laaja-alinen verkosto, josta nuori saa tukea erilaisissa elämän haasteissa. Etsivän nuorisotyön tavoitteena on, että jokainen mäntyharjulainen nuori sijoittuisi opiskelemaan, työmarkkinoille tai muuhun nuorta tukevaan palveluun. Tavoitteena on tuottaa palvelua mahdollisimman matalalla kynnyksellä, niin että nuori tietäisi, että asiassa kuin asiassa, etsivään voi aina olla yhteydessä.

3.3 ETSIVÄ NUORISOTYÖ PERUSKOULUSSA

Peruskouluikäisten kanssa tehtävä etsivä nuorisotyö keskittyy peruskoulunsa päättäviin nuoriin. Heillä on mahdollisuus kohdennetun nuorisotyön palveluun. Kohdennettua nuorisotyötä toteutetaan sekä yksilöohjauksena, että pienryhmätyöskentelynä. Etsivä nuorisotyö mahdollistaa mm. yksilöllisiä tutustumiskäyntejä toisen asteen oppilaitoksiin. Etsivä nuorisotyö toimii koulunuorisotyön kanssa yhteistyössä ja on tarvittaessa mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa toimintaa peruskouluikäisille nuorille mm. ennaltaehkäisevä päihdetyö. Etsivällä nuorisotyöntekijällä on käytössä Wilma tunnukset, tämä mahdollistaa sujuvan yhteydenpidon niin henkilökunnan kuin nuorten ja huoltajienkin kanssa.

Etsivä nuorisotyö toimii tarvittaessa työparina peruskoulun opinto-ohjaajalle mm. vuosiluokkiin sitomattomien nuorten tuentarpeen arvioinnissa ja toteuttamisessa, sekä yhteishaussa vaille opiskelupaikkaa jääneille nuorille.

Etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu peruskouluikäisten nuorten palveluiden suunnitteluun ja on osana lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmää, sekä oppilashuoltoa. Etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu peruskoulun päättävien nuorten vanhempainiltoihin ja viestii etsivästä nuorisotyöstä.

3.4 ETSIVÄ NUORISOTYÖ 16–29-VUOTIAILLE

Etsivä nuorisotyö toimii tiiviissä yhteistyössä aikuissosiaalityön ja työllisyyden kuntakokeilun kanssa tukea tarvitsevien nuorten tavoittamiseksi. etsivänuorisotyö tarjoaa matalankynnyksen palvelua, jokaisen nuoren yksilöllisistä tarpeista lähtien. Etsivä nuorisotyö reagoi yhteydenottopyyntöihin viikon sisällä pyynnön saapumisesta. Etsivässä nuorisotyössä käytetään monipuolisesti erilaisia menetelmiä ja toimintatapoja nuoren sosiaalisen vahvistamisen, elämänhallintataitojen sekä osallisuuden edistämiseksi. Etsivän nuorisotyön asiakkaalla on mahdollisuus halutessaan mm. HOT-muutosvalmennukseen. Etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu koulutuksiin, jotka edistävät etsivän nuorisotyön osaamista.

Nuoren kokonaisvaltaisen elämänhallinnan tukemiseksi on tärkeää, että etsivä nuorisotyö pystyy tarvittaessa jalkautumaan itsenäisesti asuvan nuoren kotiin. Kotiin jalkautuminen vaatii kuitenkin usein alkuvaiheessa työparityöskentelyä. Työpari etsivälle nuorisotyöntekijälle mahdollistetaan nuorisopalveluiden muiden työntekijöiden toimesta.

Etsivä nuorisotyö toimii tiiviisti yhteistyössä nuorten työpajan yksilövalmentajan sekä työpajan asiakkaiden kanssa. Etsivä nuorisotyö osallistuu työpajan arkeen ja suunnittelee yhdessä yksilövalmentajan kanssa nuorille räätälöityjä palveluita. Etsivä nuorisotyöntekijä toimii yhteistyössä yksilövalmentajan kanssa työpajalta "kadonneiden" nuorten tavoittamiseksi. Nuorten työpaja toimii myös toisen asteen opiskelijoiden opiskeluympäristönä. Työpajalla itsenäisesti opiskelevien nuorten on mahdollista saada etsivän nuorisotyön tukea ja ohjausta. Etsivä nuorisotyö, työpajan yksilövalmentaja sekä valpasvalvoja kehittävät yhdessä oppivelvollisuusikäisten nuorten räätälöityjä palveluja.

Etsivä nuorisotyö osallistuu lukiolaisten hyvinvointia tukevien palveluiden suunnitteluun, sekä kohdennettuihin tapahtumiin mm. ryhmäyttämiset ja ennaltaehkäisevä päihdetyö. Etsivällä nuorisotyöntekijällä on käytössään lukion Wilma-tunnukset yhteydenpidon ja tiedottamisen helpottamiseksi.

Etsivä nuorisotyö osallistuu paikallisiin ja alueellisiin verkostoihin, joissa hän hyödyntää tietoaan ja asiantuntemustaan nuorten elinolojen kehittämiseksi, sekä etsivän nuorisotyön näkyväksi ja tunnetuksi tekemiseksi. Etsivän nuorisotyön yhteistyöverkostoihin kuuluvat mm. TE-Palvelut, Sosiaalityö, toisen asteen oppilaitokset, järjestöt, poliisi, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä muut terveyspalvelut. Etsivä nuorisotyö osallistuu alueellisiin etsivän nuorisotyön verkostoihin. Etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu aikalaisohjaajana vuosittain järjestettäviin kutsuntoihin. Etsivää nuorisotyötä tehdään myös sosiaalista mediaa hyödyntäen.

Tavoitettujen nuorten tausta- ja tilannetiedot, tavoitteet ja toimenpiteet kirjataan PAREnttiin. Myös kohtaamiset nuorten kanssa eri tilaisuuksissa ja tapahtumissa tilastoidaan.

3.5 SEURANTA

Mäntyharjussa on käytössä sosiaalisen vahvistumisen mittari (sovari), josta saadaan tulokset vuosittain. Sovari-kysely pyritään jakamaan kaikille etsivän nuorisotyön asiakaskontakteille. Tuloksia voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä, siten että se vastaisi parhaiten nuorten tarpeita. Lisäksi Parent -järjestelmän avulla voidaan seurata tavoitettujen nuorten määrää suhteessa nuorten määrään.

Ensi vuonna etsivä nuorisotyö saa valtakunnallisen laatukriteeristön, joka auttaa kuntaamme arvioimaan etsivän nuorisotyön laatua.

4. NUORTEN TYÖPAJA

Mäntyharjun nuorten työpajan toiminta on suunnattu alle 29- vuotiaille Mäntyharjulaisille nuorille. Työpajalla keskitytään valmentautujien arjen- ja elämänhallintaan yksilö-, ryhmä- ja työvalmennuksen kautta. Nuorten työpajatoiminta on Mäntyharjun kunnan ylläpitämää. Osa rahoituksesta saadaan Itä-Suomen aluehallintovirastolta. Nuorten työpajatoiminta on osa nuorisopalveluita ja kuuluu sivistyspalveluiden alaisuuteen.

Nuorten työpajan palvelut ovat saatavissa arkisin klo 9-15 Askeleella.

4.1 TOIMINTAPERIAATE

Nuorten työpajan toiminta-ajatuksena on edistää ja parantaa kohderyhmään kuuluvien nuorten sijoittumista työelämään, opiskelumaan tai muuhun palveluun. Tärkeässä roolissa on nuorten sosiaalisuuden ja osallisuuden vahvistaminen. Lisäksi pyritään ehkäisemään nuorten syrjäytymistä ja yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä.

Nuorten työpajan kohderyhmä ovat tuen tarpeessa olevat Mäntyharjulaiset alle 29- vuotiaat nuoret ja nuoret aikuiset. Työpaja toimii ns. matalan kynnyksen palveluna, jolloin nuori voi ottaa itse yhteyttä ja tulla halutessaan mukaan pajatoimintaan. Nuoria ohjautuu pajalle sosiaalitoimen, oppilaitosten, etsivän nuorisotyön ja muiden viranomaistahojen kautta.

Yhteistyökumppaneita on laaja kirjo, joihin kuuluvat kaikki nuorten asioita edistävät tahot. Näitä ovat esim. nuoriso-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, sosiaalipalvelut, terveydenhuolto ja työllisyysneuvonnan toimijat.

Toimivan yhteistyöverkoston merkitys on tärkeä ja se on laajentunut uuden oppivelvollisuuslain myötä. Jotta palvelut saadaan nuorille mahdollisimman tarkoituksenmukaisiksi, on yhteistyötä pidettävä yllä mm. eri oppilaitoksiin. Lisäksi yhteistyötä tehdään aikuisten työpajan kanssa.

Nuorilla on mahdollisuus osana nuorten työpajan toimintaa käydä kartuttamassa osaamistaan puu- ja tekstiilipajalla sekä kierrätysmyymälässä. Etsivä nuorisotyöntekijä ja nuorisotyöntekijä toimivat nuorten työpajalla tarvittaessa yksilövalmentajan työparina. Nuorten työpajalle valmennukseen tuleva nuori tulee usein etsivän nuorisotyön kautta.

4.2 TOIMINTAMALLI

Nuorten työpajalla toimii asiakaslähtöisesti matalan kynnyksen palveluna. Nuorelle tehdään henkilökohtainen valmennussuunnitelma, johon kirjataan tavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi. Tavoitteina voivat olla esimerkiksi nuoren arjenhallinnan ja päivärhythmin parantaminen tai opiskelu- ja työvalmiuksien edistäminen. Jokaisen valmentautujan painopiste valmennuksessa vaihtelee elämänhallinnan ja toimintakyvyn mukaan. Valmentautujien kanssa käydyissä yksilökeskusteluissa tarkastellaan valmentautujan tilannetta ja edistymistä sekä mietitään yksilöllisiä polkuja työpajajakson jälkeiselle ajalle.

Nuorten työpajan toiminta pyrkii edistämään valmentautujien sosiaalista vahvistumista sekä vaikutusmahdollisuuksia omassa elämässä osana muuta yhteiskuntaa. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi hyödynnetään ryhmävalmennusta, kuten esimerkiksi ryhmäkeskustelut, tulevaisuusvalmennus sekä yhteiset ruoka- ja liikuntapäivät.

Viestinnässä nuorten työpaja käyttää sosiaalisen median alustoja, joista sisäiseen viestintään käytössä on Discord.

4.3 TAVOITE

Mäntyharjun nuorten työpajan toiminnassa painotetaan nuorten voimaantumista ja osallisuutta yhteiskuntaan. Tavoitteena on parantaa nuorten edellytyksiä ja valmiuksia kohdata tämän päivän muuttuvat opiskelu- ja työelämän vaatimukset. Toiminnan tarkoituksena on ehkäistä nuorten syrjäytymistä sekä edistää mielenterveyttä.

Oppilaitosyhteistyötä jatketaan ja kehitetään Etelä- Savon ammattioppilaitoksen kanssa. Mäntyharjulaisille nuorille tarjotaan mahdollisuus vaihtoehtoiseen oppimisympäristöön nuorten työpajalla. Nuorten työpajalla opiskelemissa käyviä nuoria tuetaan ja ohjataan opintojen edistämiseksi.

Nuorten työpajalle käyttöön otettua lyhytkurssikokonaisuutta jatketaan ja sen sisältöjä muokataan tarpeen mukaan. Sisältöinä on esimerkiksi: omat vahvuudet, työnhakutaidot, yrittäjyys, opiskeluvalmiudet sekä uutena painopisteenä tulevaisuusvalmennus. Näistä lyhytkursseista muodostuu nuorten asioita ja mahdollisuuksia edistävä kokonaisuus.

Kunnan eri yksiköiden sekä hyvinvointialueen kanssa jatketaan yhteistyötä ja mahdollistetaan nuorille erilaisiin työtehtäviin tutustuminen. Etsivän nuorisotyön kanssa jatketaan yhteistyötä nuorten valmennuksessa. Nuorten työpaja osallistuu Vauhdittamo- hankkeeseen, joka tarjoaa ohjausta ja valmennusta nuorille yrittäjyyteen liittyvissä asioissa.

4.4 SEURANTA

Mäntyharjun nuorten työpajalla on ollut käytössä valtakunnallinen Sovari- mittari, jonka käyttöä jatketaan edelleen. Mittari on lähtöisin valtakunnalliselta työpajajyhdistykseltä (Into) ja siinä arvioidaan palvelujen vaikutuksia asiakkaiden elämään.

PAR- järjestelmä on työpajoille ja etsivään nuorisotyöhön suunniteltu asiakas- ja tilastointijärjestelmä. Järjestelmään kirjataan asiakkuuksiin liittyviä tietoja, josta raportoidaan kolmesti vuodessa PARkki- tietokantaan.

Asiakkaiden kanssa tehdään valmennussuunnitelma nuorten työpajalle, johon kirjataan tavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi. Suunnitelmaa tarkastellaan vähintään kolmen kuukauden jaksoissa ja asiakkaiden kanssa seurataan tavoitteiden edistymistä.

Lisäksi kuntouttavassa työtoiminnassa olevien kanssa tehdään alku-, väli- ja loppuarviointi Essoten lomakkeeseen ja toimitetaan sosiaalipalveluihin. Työkokeilussa olevien kanssa tehdään loppuarviointi TE-palveluille.

Nuorten työpajan toiminnasta raportoidaan aluehallintavirastolle (AVI) aina avustuskauden päätyttyä. Tähän raporttiin sisältyy kustannusselvitys. Myös opetus- ja kulttuuriministeriön kyselyyn (OKM) raportoidaan vuosittain.

Oppilaitosten ja oppilaiden kanssa pidetään väliraportteja vähintään uuden sopimuksen alkaessa ja tarvittaessa useamminkin.

5. OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Osallisuus on läpileikkaava teema kaikessa nuorisopalveluiden toiminnassa. Osallisuus nähdään syrjäytymisen vastavoimana ja myös kunnan elinvoimatekijänä. Nuorten osallisuutta edistetään järjestämällä erilaisia matalan kynnyksen palveluita nuorille. Nuoret pyritään saamaan mukaan kunnan palveluiden kehittämiseen osallisuutta edistävin menetelmin ja yhteistyössä sidosryhmien ja yhdyspintoimijoiden kanssa. Näitä menetelmiä ovat mm. Vaikuta! -päivät, kyselyt nuorille ja nuorten omaehtoisen toiminnan mahdollistaminen. Tavoitteena on saada kaikkien nuorten ääni kuuluviin nuoren taustasta ja elämäntilanteesta riippumatta. Jokainen nuori on asiantuntija!

Vauhdittamo-hankeessa tarjoamme nuorille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan. Edistämme yrittäjyyskasvatusta, jonka avulla nuoret voivat oppia arvokkaita taitoja ja saada näkökulmia, jotka auttavat heitä tulevaisuudessa.

5.1 NUORISOVALTUUSTO

Mäntyharjulla toimii nuorten vaikuttajaryhmä. Nuorisovaltuusto on tärkeä väylä vaikuttaa ja saada nuorten ääntä kuuluviin. Nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea ja ohjata nuorisovaltuustoa ja varmistaa sen toimintaedellytykset. Nuorisovaltuustoon mukaan pääsemisestä viestitään mahdollisimman monikanavaisesti.

Nuorisovaltuuston toimintakausi on helmikuu 2023 - joulukuu 2024. Nuorisovaltuustolle on oma ohjaaja, joka toimii nuorisovaltuuston tukena ja edistää yhteistyötä nuorisovaltuuston ja eri toimijoiden välillä.

Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti noin. joka 2. kuukausi.

6. EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ JA LIIKENNEKASVATUS

6.1 EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ

Nuorisopalveluille laaditaan oma ehkäisevän päihdetyön vuosikello, joka täydentää kunnan ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa. Vuoden 2024 painopisteitä ovat nikotiinituotteiden (Sähkötupakka, nuuska, nikotiinipussit jne.) ja huumausaineiden käytön ennaltaehkäisy.

Ehkäisevää päihdetyötä tehdään monialaisesti yhteistyössä oppilaitosten, oppilashuollon palvelujen sekä 3.sektorin toimijoiden kanssa. Nuorisopalvelut ovat osa kunnan ehkäisevän työn työryhmää, jonka tehtävänä on koordinoida ehkäisevää päihdetyötä kunnassa.

Toteutamme erilaisia tapahtumia ja teematunteja nuorille sekä sisällytämme ehkäisevää päihdetyötä koulunuorisotyön pienryhmätöihin. Nuorisopalvelut järjestävät tarvittaessa koululla ikäryhmille kohdennettua toimintaa. Lisäksi nuorisopalveluiden henkilökunta täydentää omaa osaamistaan osallistumalla ajankohtaisiin koulutuksiin.

Jalkautuva nuorisotyö ja päihdeettömien tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen nuorille ovat olennainen osa ehkäisevää päihdetyötä.

6.2 LIIKENNETURVALLISUUSTYÖ

Kehitämme nuorten liikennekasvatusta ja olemme mukana kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä. Toteutamme säännöllisesti suojatiepäivystystä yhteistyössä 4H:n ja vanhempainyhdistyksen kanssa.

7. HANKEYHTEISTYÖ

- VAUHDITTAMO: Nuorten yrittäjyyskasvatuksen edistäminen ja nuorten yritystoiminnan vauhdittaminen. Hankkeessa kehitetään nuorten yrittäjyyskasvatuksen polkua ja tuetaan tietoa, neuvoa ja tukea yritystoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen. Lisäksi hankkeen aikana perustetaan Vauhdittamo-tila ja luodaan yrittäjyyttä edistävä verkosto.
- Triangeli –hanke: Triangeli muodostuu 1) nuorten toisen asteen opiskelijoiden, 2) heidän huoltajiensa ja muiden läheisten sekä 3) oppilaitosten vuorovaikutuskokonaisuudesta. Tavoitteena on rakenteiden uudistaminen siten, että 15–29-vuotiaiden opiskelijoiden läheisiltään saama ja vastaanottama tuki kasvaa. Nuorisotyöllinen työote vahvistaa toimenpiteiden ja kehittämistyön nuorilähtöisyyttä.

- Dynamo –hanke: Dynamo-hankkeessa toteutetaan yhdessä 15–25-vuotiaiden nuorten kanssa tapahtumia Etelä-Savossa. Dynamo -hankkeen työntekijät jalkautuvat alkuvuodesta kuntaamme ja aloittavat yhteistyön nuorten kanssa tapahtuman suunnittelun ja toteutuksen tiimoilta.
- Nuorisotyön Liikkuvuus –hanke: Etelä-Savon pienten kuntien yhteistyöhanke, jossa kehitetään kansainvälistä nuorisotyötä alueellamme.

8. VIESTINTÄ

Nuorisopalveilla on oma viestintäsuunnitelma, joka ohjaa viestintää. Nuorisopalvelut käyttävät nuorten suosimia viestintäkanavia sekä viestivät ajankohtaisista asioista kunnan viestintäkanavissa (verkkosivut, sosiaalinen media, IDID-infotaulut, Wilma, tapahtumakalenteri). Myös jalkautuminen ja nuorille suoraan viestiminen on tehokas tapa tavoittaa nuoret.

Nuorisopalveluiden henkilökunta on osana kunnan viestintätiimiä ja osallistuu tarvittaviin koulutuksiin osaamisen ylläpitämiseksi.

MÄNTYHARJU.

Nuorisopalvelut